

Diplomová práce **Bc. Elišky Svobodové**

Místo, kde žijeme jako téma občanské výchovy

Posudek vedoucí diplomové práce Ing. M. Dvořákové, PhD.

Diplomová práce si klade za cíl připravit didaktický materiál pro výuku tématu Místo, kde žijeme na 2. stupni základní školy.

Práce začíná analýzou pojetí tématu v současných kurikulárních dokumentech. Autorka zjišťuje, že téma je v kurikulu zakotvené útržkovitě, a to pouze jako doporučené. Žádný ze závazných očekávaných výstupů explicitně nestanovuje znalosti a dovednosti, které by žáci v rámci tématu měli zvládnout. Autorka prezentuje obecnější charakteristiky vzdělávacího oboru výchova k občanství, které stanovují jako cíl aktivního občana, který je schopen podílet se na řešení společenských problémů a porovnává rozpracování těchto požadavků do požadovaných výstupů. Diplomantka zde správně poukazuje na chybějící oporu pro učitele, který chce žákům pomoci zorientovat se v politickém, společenském a hospodářském životě na základě porozumění fungování obce. Práce zkoumá pojetí tématu napříč vzdělávacími stupni a dále jeho vývoj v kurikulárních dokumentech od 90. let 20. století. Představuje tak vývoj, který vedl k současným rozporům a poukazuje na nové požadavky, zejména požadavek reflexe procesu utváření identity, na který by měla výuka v dnešní době reagovat.

V první a druhé kapitole tak studentka identifikuje otázky, kterým je nutné věnovat ve výuce pozornost nad rámec současných požadovaných výstupů. Ve třetí teoreticky zaměřené kapitole představuje téma region z hlediska regionalistiky, regionálního vývoje a politiky a na tuto kapitolu navazuje didaktickou analýzou tématu. Ve čtvrté kapitole na základě stanovených cílů identifikuje obsah učiva, se kterým bude v didaktickém postupu pracovat.

Stěžejní částí práce je pátá kapitola, ve které diplomantka navrhuje blok třinácti vyučovacích hodin. Tento postup je vytvořen univerzálně tak, aby s ním po drobných úpravách mohli pracovat učitelé v jakémkoliv regionu. Jednotlivé vyučovací jednotky nabízejí systematický postup od poznávání života v místě bydliště v kulturně historickém kontextu po představení institucí, které organizují život v současnosti. Žáci mohou při řešení navržených úkolů porozumět politickým a hospodářským faktorům, které ovlivňují život obce a získat potřebné dovednosti k identifikování problémů a navrhování možných řešení.

Oceňuji, že kromě stanovených znalostí a dovedností může didaktický postup podnítit u žáků zájem o veřejné dění, rozvíjet všímavost a kultivovat jejich postoje a přístup k reálným problémům v místě, kde žijí.

Z hlediska didaktického považuji za velmi cenné, že práce nabízí ke každé vyučovací jednotce podněty nebo konkrétní podklady k hodnocení práce žáků.

Diplomantka zpracovala téma kvalitně, vzhledem tomu, že práce odpovídá na aktuální problémy ve výchově k občanství, ji hodnotím jako velmi přínosnou.

Ve srovnání s k výše uvedenými klady práce považuji občasně překlepy nebo méně obratné formulace za okrajový problém.

Diplomová práce **splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.**

Otázky k obhajobě:

1. Na jaká úskalí byste měla upozornit učitele při realizaci navržených vyučovacích postupů v jednotlivých městských částech hlavního města Prahy?
2. Představte pojetí regionu, ze kterého jste vycházela v navrhovaném didaktickém postupu a zdůvodněte jej z hlediska cílů výchovy k občanství.

V Praze 10. 5. 2018

ing. Michaela Dvořáková, PhD.